

Drunknings- olyckor 2008

Ännu inte under delmålet 100

107 människor drunknade 2008

Enligt Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sammanställning har 107 personer omkommit i vatten- och isolyckor under 2008. Det är fyra fler än under 2007 då 103 personer omkom och det näst lägsta antalet registrerade drunkningsolyckor någonsin.

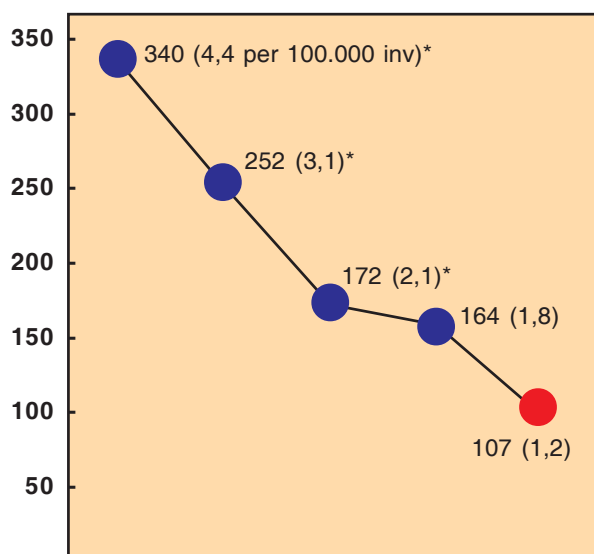
Fem barn och ungdomar under 19 år omkom under 2008. Det är samma antal som 2007 vilket är det lägsta registrerade antalet under ett år.

Efter sommaren 2006, då många omkom genom drunkning, beslöt SLS att genomföra en attitydundersökning för att kartlägga svenskens inställning till risker vid vatten och kunskapen i simning.

Undersökningen bekräftade det som tidigare misstänkts. Många har inte testat sin simkunnighet på många år. Att inte ha tränat i kombination med sämre fysik gör att man lätt överskattar sin förmåga. Sammanställningen för 2008 visar att 65 procent av de drunknade var över 50 år och fyra av tio var äldre än 70 år.

Undersökningen 2007 visade också att män tar större risker och dricker mer alkohol i samband med vattenaktiviteter. Sammanställningen över drunknade under 2008 visar att 86 procent var män.

Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen samt 2008

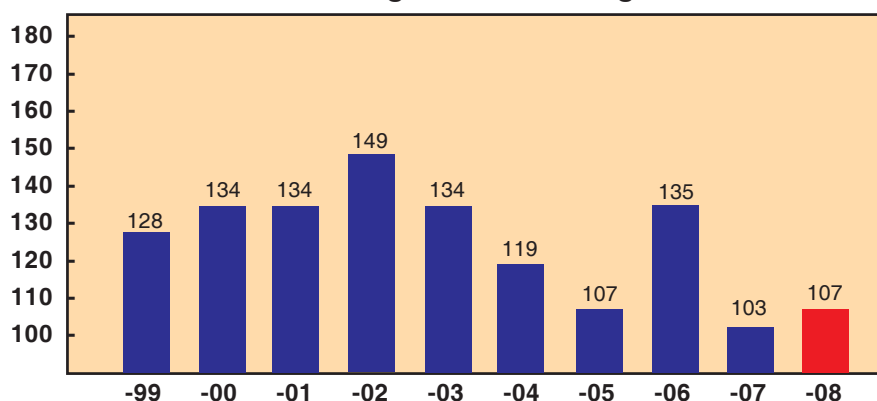

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2008
*Exklusive utländska medborgare.

SLS mål är att inga barn under 19 år skall drunkna och som ett delmål ska det totala antalet omkomna genom drunkning understiga 100 personer per år.

Den långsiktiga tendensen visar att arbetet ger resultat men att det går långsamt.

Antal omkomna genom drunkning 1999 - 2008

Årsredovisningen exkluderar de personer som omkom under katastrofen i Sydostasien i december 2004

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige drygt 1000 personer (21,3 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till

cirka 500 per år (7,9 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1999 till 2008 varit i snitt 127,8 omkomna per år (1,4 per 100.000 inv).

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2008 jämfört med år 2007.

På nästa sida redovisas olyckstyper och antal drunknade under de senaste 10 åren.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har ökat till 25 personer 2008 (20 personer 2007). Under sista veckan i juli omkom 15 personer.

Många av de omkomna var över 50 år. Orsakerna till det stora antalet äldre omkomna är troligen dålig kondition i kombination med bristande vattenvana.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har minskat med tre till 30.

Flera av olyckorna, men färre än under 2007 inträffar i samband med fiske. I en del olyckor kan alkohol ha haft en bidragande effekt till olycksförloppet.

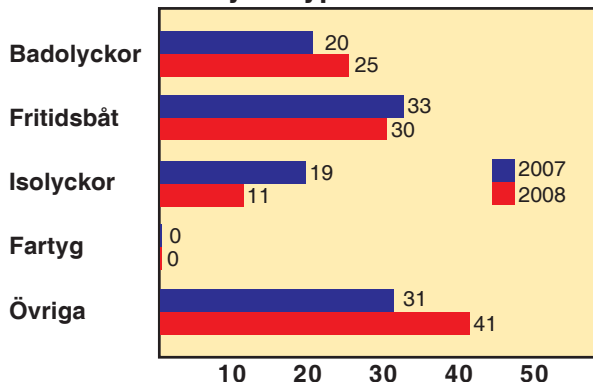
Trots en mångårig information om nyttan av att använda flyväst väljer många bort denna enkla och billiga livförsäkring. Obligatorisk användning av flytvästar i fritidsbåtar bör därför övervägas då det är den enskilt bästa åtgärden för att minska antalet drunkningsolyckor. Beräkningar visar att fler än 20 liv skulle kunna ha sparats 2008 med obligatorisk användning av flytväst.

Isolyckor

11 personer omkom vid isolyckor 2008. Detta är en minskning med 8 personer jämfört med 2007. Snittet för de senaste tio åren är 17 omkomna i isolyckor per år.

Trenden vad gäller isolyckor är minskande men det gäller att öka informationen till bl.a. isfiskare och skoteråkare när det gäller åtgärder för ökad säkerhet på is.

Olyckstyper 2007 och 2008

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 41 olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet. Framst rör det sig om troliga fall från bryggor och pirar.

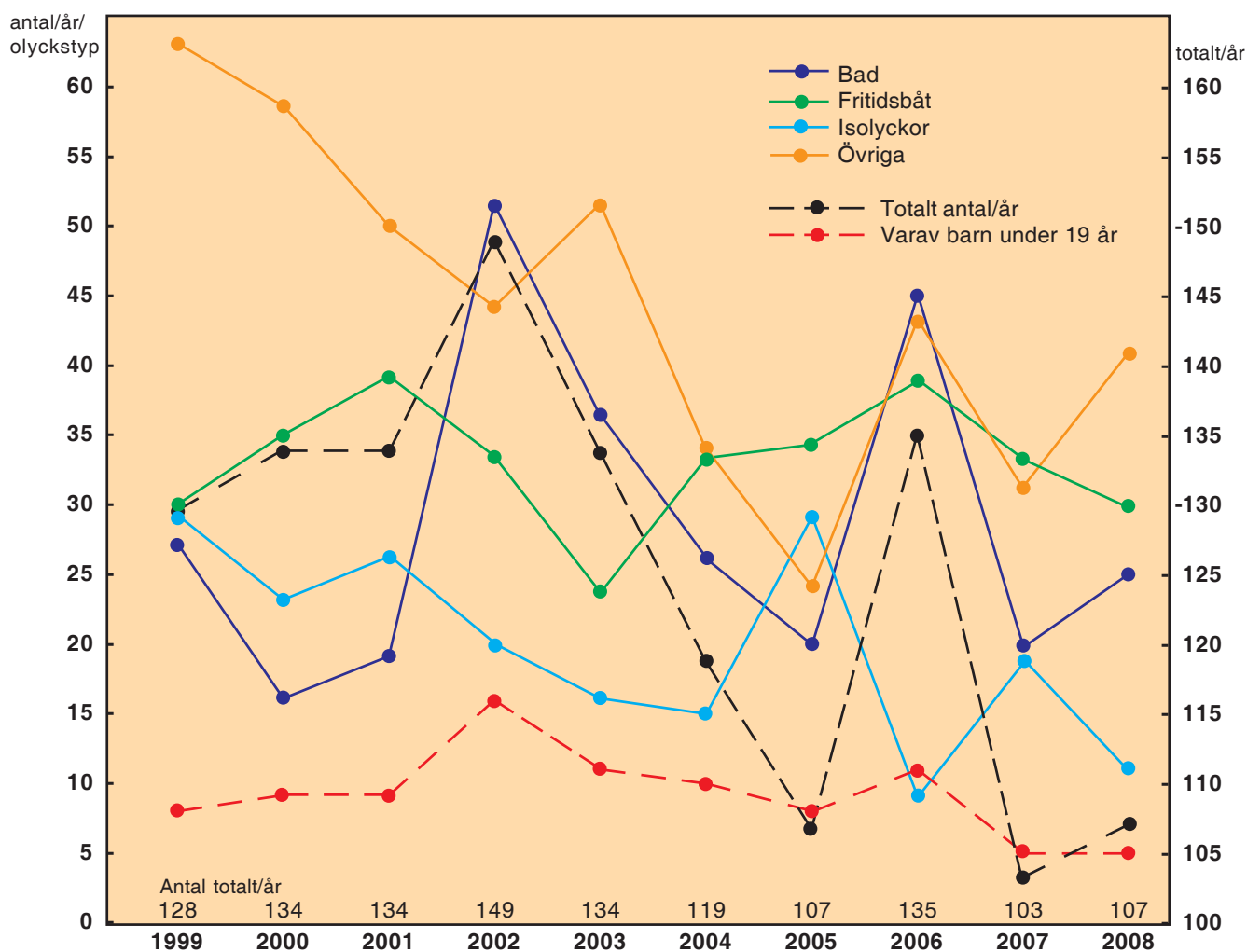
Fiskeolyckor

Under 2008 har totalt 9 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. Det är minskning med 18 personer jämfört med 2007 då 27 personer omkom.

Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 63 år.

Under de senaste tio åren har i genomsnitt 17 personer per år omkommit i samband med fiske. Flest omkommer då de fiskar från små fritidsbåtar. Därefter kommer fiske från is. Ofta är de som fiskar ensamma och har ingen eller bristfällig säkerhetsutrustning.

Fördelning typ av drunkningsolyckor över åren 1999 - 2008

Långsiktiga tendenser

Det är svårt att se några tydliga tendenser om man studerar olyckstyperna under en längre tidsperiod.

Att badolyckorna ökar under fina somrar är tydligt vilket syns tydligt för åren 2002 och 2006. Det är annars svårt att se någon tydlig trend när det gäller denna typ av olyckor.

När det gäller fritidsbåtar kan vi inte se någon nedgång i antalet drunknade men då antalet fritidsbåtar enligt branschen har ökat kan det ändå innebära en relativ minskning.

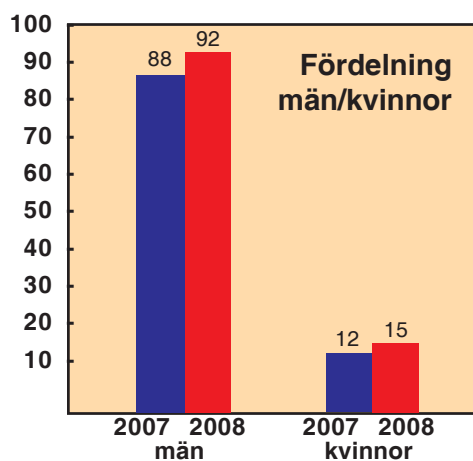
När det gäller isolyckor visar sammanställningen en minskning som störs av en pikar åren 2005 och 2007. Större olyckor med flera inblandade samt ökningen av skoterolyckor förklarar uppgången dessa båda år.

Övriga olyckor minskar vilket till del kan förklaras med bättre olycksuppföljning. Detta påverkar då de andra typerna på motsatt sätt vilket gör uppföljningen per olyckstyp osäker i en jämförelse mellan olika år.

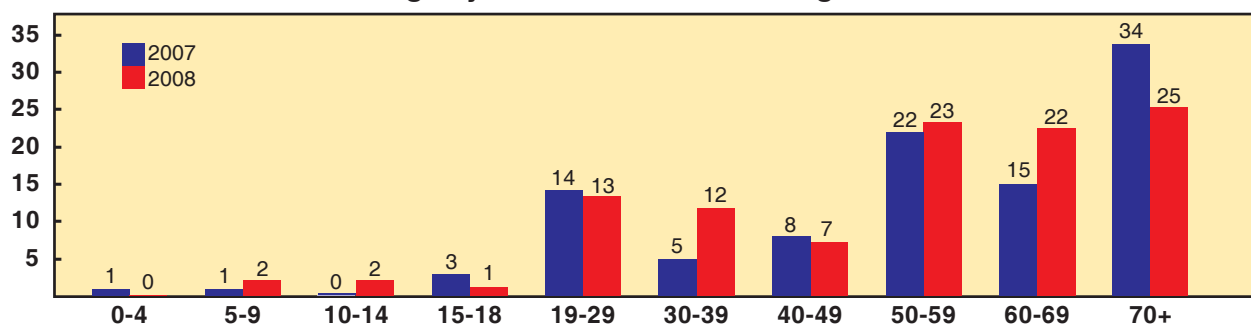
Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2008 var 86 procent män (88 procent 2007).

Fritidssysselsättningar med hög riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker förklarar enligt den av SLS 2007 genomförda attitydundersökningen fördelningen mellan män och kvinnor.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2007 och 2008

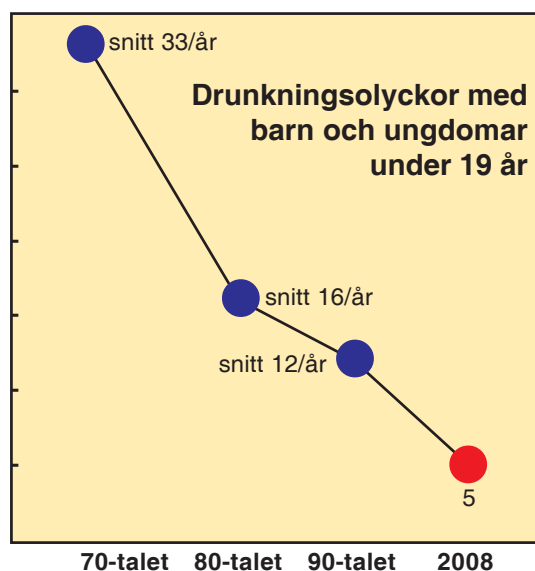

Åldersfördelning

Det är glädjande att kunna konstatera att den nedåtgående trenden vad gäller antalet omkomna barn och ungdomar består. Fem omkomna är det lägsta registrerade antalet under ett år.

Av det totala antalet omkomna under 2008 är 65 procent över 50 år. (70 procent 2007) och fyra av tio är över 70 år.

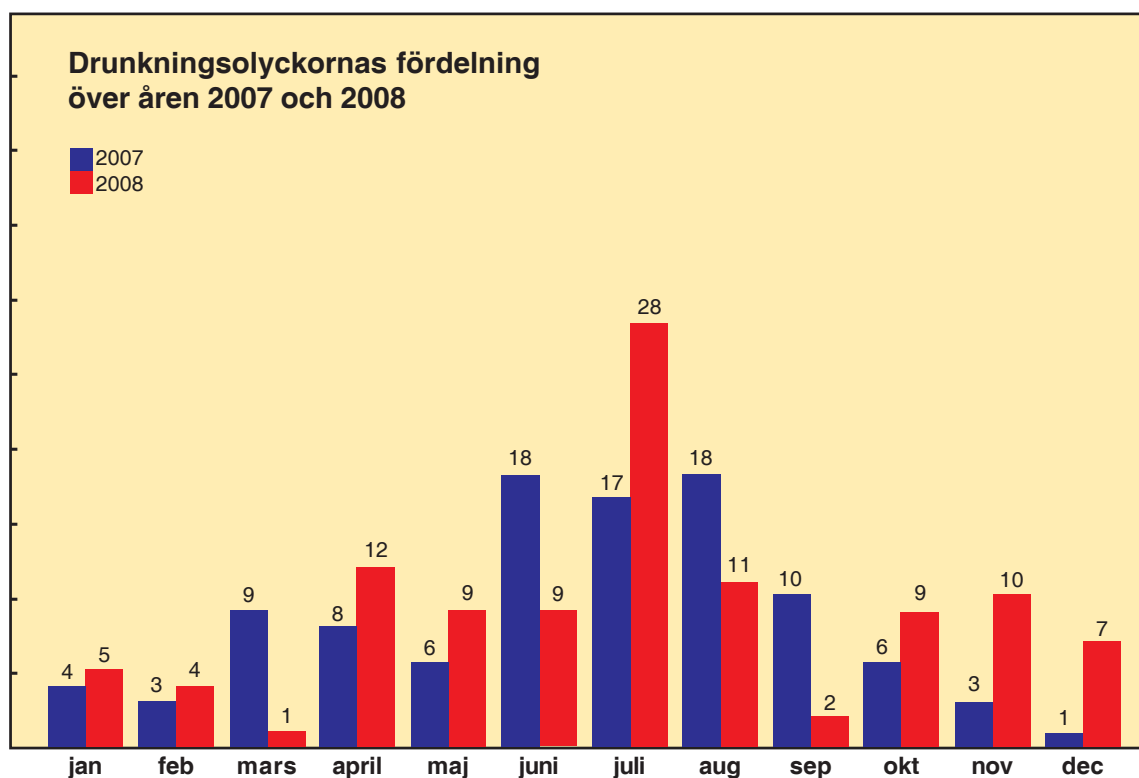
Efter sommaren 2006 beslutade SLS att genomföra en attitydundersökning till vattenrisker och simkunnighet. Undersökningen bekräftade tidigare misstankar om att många inte har testat sin simkunnighet på många år. Att inte ha tränat i kombination med sämre fysik gör att man lätt överskattar sin förmåga.

När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bad- och båtliv. De flesta bad- och båtollyckor inträffar i mindre sjöar och vattendrag.

Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker. Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1999-2008 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att

det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att de norra länen har höga drunkningstal. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1999-2008											Genomsnittligt antal drunknade under 1999-2008	Antal drunknade/ 100 000 inv. 1999-2008	
-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08				
Stockholms													
stad o län	17	8	14	16	17	17	10	25	14	16	15,4	0,8	
Uppsala	1	6	5	6	2	3	5	3	3	3	3,7	1,3	
Södermanland	4	5	9	7	7	6	3	4	5	2	5,2	1,9	
Östergötland	7	9	5	5	3	1	4	4	5	3	4,6	1,3	
Jönköping													
Jönköping	4	8	6	5	3	2	5	3	1	1	3,8	1,1	
Kronoberg	2	3	1	1	0	0	3	1	2	2	1,5	0,9	
Kalmar	5	2	8	3	12	9	3	2	1	6	5,1	2,2	
Gotland	3	1	2	1	4	1	1	1	0	0	1,4	2,6	
Blekinge	3	3	3	1	8	6	2	1	1	1	2,9	2,0	
Skåne													
Skåne	7	7	6	6	9	12	6	10	6	9	7,8	0,5	
Halland	6	3	4	4	4	3	1	3	2	4	3,4	1,3	
Göteborg och													
Bohuslän	13	16	7	15	13	12	14	18	3	7	11,8	1,4	
Älvsborg	1	-	5	9	4	5	2	3	3	1	3,3	0,9	
Skaraborg													
Skaraborg	2	3	5	5	2	0	3	3	1	0	2,4	0,9	
Värmland	5	10	8	5	7	5	9	3	9	11	7,2	2,5	
Örebro	3	3	2	9	1	3	2	1	0	4	2,8	1,1	
Västmanland	2	1	1	1	5	4	2	2	1	4	2,3	0,9	
Dalarna	4	2	5	3	7	3	7	3	8	5	4,7	1,7	
Gävleborg													
Gävleborg	8	3	4	5	7	6	3	11	7	5	5,9	2,1	
Västernorrland	8	4	2	4	1	4	3	9	4	4	4,3	1,7	
Jämtland	4	5	6	7	6	6	1	5	5	2	4,7	3,6	
Västerbotten	5	6	5	5	7	4	4	2	9	7	5,4	2,1	
Norrbottnen	6	8	12	8	5	7	11	8	8	7	8,0	3,3	
Utländska													
medborgare	7	17	8	14	-*	-*	-*	-*	-*	-*			
Internationellt													
Internationellt	1	1	1	3	-	-	3	10	5	3			
Summa	128	134	134	149	134	119	107	135	103	107		1,2	
Snitt per år under 10 år	127,8												1,4

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.

Vad gör den ideella organisationen Svenska Livräddningssällskapet

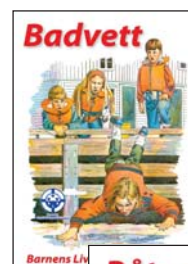
Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola är anpassat till kunskapskraven i grundskolans läroplan vänder sig till alla barn i årskurserna 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola är en hjälp till skolan för att klara läroplanens mål när det gäller att ge barn vattensäkerhet.

*Simborgarmärket 75 år 2009,
en symbol för simkunnighet.*

I samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (tidigare Räddningsverket mfl.) genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor för äldre för att dessa oavsett bakgrund och sociala möjligheter kan få lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för både barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

SLS driver projektet *En vattensäker kommun* inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Syftet är att hjälpa landets kommuner att förbättra vattensäkerheten och därmed minska antalet tillbud och olyckor. För detta ändamål har sex kriterier tagits fram för att underlätta kommunernas vattensäkerhetsarbete.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2008 var Svenska Livräddningssällskapetets 111:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från drygt 1000 till 107 personer.

SLS har som mål att minimera antalet drunknade i Sverige. Som ett första delmål vill SLS arbeta för att minska antalet barndrunskningar till noll och det totala antalet omkomna skall understiga 100 personer.

**Svenska
Livräddningssällskapet**

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Spångavägen 47, 168 75 Bromma
www.sls.a.se

Ytterligare information
Anders Wernesten, 0705 92 95 67